

T.Ç.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/56

KARAR NO : 1988/57

ÖZET : Askeri suç tanımına girmeyen, askerlik hizmet ve görevi ile de ilgili olmayan hırsızlık suçuna ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk. Tck. 493, 522, 525, 40. mdd.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Behçet Salgın, Mustafa Seçer, Cemalettin Manisalı,
Resul Kaya

O L A Y : Trenle Ağrı Piyade Tümenine gelecek olan 11 jeep aracının tren Horasan istasyonunda durduğu sırada, Ağrı 12. Piyade Tümen ikmal taburunda görevli asker olan sanıklardan Cemalettin Manisalı'nın 20/12/1981 gününde tornavida ile bazı parçaları sökerek çaldığı ve daha sonra 24/12/1981 tarihinde er sanık Behçet Salgın ile Mustafa Seçer'in de parça söküp çaldıkları ve bu sanıkların parçaları sivil sanık Resul Kayaya sattıkları ileri sürülerek sanıklar erler Cemalettin Manisalı, Mustafa Seçer ve Behçet Salgın'ın Türk Ceza Kanununun 493/1., 522., 525., 40. maddeleriyle ve hırsızlık malı bilerek satın alan sanık Resul Kaya'nın da Türk Ceza Kanununun 512/1., 522. maddeleriyle tecziyeleri istemiyle Horasan Sorgu Hakimliği'nce 28/4/1982 gününde, 1982/2-10 sayı ile; haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilmiştir.

Horasan Asliye Ceza Mahkemesi: 3/4/1984 gününde, E.1982/35, K.1984/47 sayı ile; sanıklardan Resul Kayadan gayrısının atılı suçu askerlik görevleri sırasında ve askeri araçtan hırsızlık suretiyle işledikleri ve sivil sanık Resul Kaya'nın da bu suçla ilişkisi olmasına göre, davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum 9. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 14/6/1985 gününde, 1985/1231-748 sayı ile; asker olan sanıkların olay tarihinde Ağrı 12. Piyade Tümeninde görevli olmaları nedeniyle, Askeri Ceza Kanununun 131. maddesi gereğince tecziye edilmek üzere yetkisizliğe ve dosyanın Ağrı 12. Piyade Tümen Komutanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Ağrı 12. Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 13/3/1986 gününde, 1986/368-108 sayı ile; atılı suçun Erzurum 9. Kolordu Komutanlığına bağlı olan Horasan Ulaştırma ve Konak Komutanlığında işlendiği gerekçesiyle yetkisizlik kararı vermiştir.

Her iki askeri mahkemenin kararları arasında oluşan olumsuz yetki uyuşmazlığı üzerine, Askeri Yargıtay 1. Dairesi 8/4/1987 gününde, 1987/208-197 sayı ile: Milli Savunma Bakanlığı'nın yetki alanı düzenlemesine göre davaya bakmaya yetkili olan 9. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 14/6/1985 günlü, 1985/1231-748 sayılı yetkisizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

Askeri Yargıtay bu kararında ayrıca (diğer taraftan, suç konusu jeep parçalarının, Türk Silahlı Kuvvetleri Mülkiyet ve muhafazasına dahil ol-

mayan ve transit geçiş esnasında Horasan istasyonunda duran başka devletlere ait araçlardan çıkarılmış olmasının tespiti halinde, bu eşya "askeri eşya" niteliğinde olmayacağından, askeri mahkemelerin asker sanıklar yönünden davaya bakmaya görevli olamayacağı; sivil sanık yönünden ise, eşya Türk Silahlı Kuvvetlerine ait askeri eşya olsa bile, suça maddi veya manevi iştiraki yok ise sadece satın almak fiili isnat edilebileceği ve Askeri Ceza Kanununun 131. ve 192. maddeleri gözönüne alınarak görevsizlik kararı verilmesi gerektiğinin düşünülmesi uygun olacaktır.) demek suretiyle yetkili askeri mahkemeye görev yönünden bir istikamet tayin etmiştir.

Erzurum 9. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi : 15/3/1988 gününde, 1988/184-240 sayı ile; sanık terhisli erler, yabancı bir ülkeye ait jeep aracından parça çaldıklarından, sanıkların suçu askeri bir suç olmadığı gibi, asker kişi aleyhine ve askeri mahalde işlenmediğinden, askeri hizmet ve görevle ilgisi olmadığından ve diğer sanıkda sivil kişi olduğundan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek, görevsizlik kararı vermiştir.

Dosya yeniden kendisine gelen Horasan Asliye Ceza Mahkemesi: 29/11/1988 gününde, 1988/123-133 sayı ile; evvelce kendi mahkemesince 3/4/1984 tarihinde verilen görevsizlik kararıyla bu kerre Erzurum 9. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesince verilen görevsizlik kararı arasında oluşan olumsuz görev uyumsuzluğunun çözümlenmesi için, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş ve dosya Horasan C. Savcılığı'nın 5/12/1988 gün, 2967 muh. sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Adnan Hamzaoğulları, İhsan Özkaya, Casim Yılmaz, Ersin Eserol, Nursafa Pandar ve Dr. Önder Aynhan'ın katılmaları ile yaptığı 26/12/1988 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Caner Seben'in adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Askeri Ceza Kanununun 1. maddesinde belirtildiği üzere, Askeri Ceza Kanununda yazılı suçlar "askeri suç" olduğu gibi Türk Ceza Kanununda yazılı olupta bu kanuna Askeri Ceza Kanununca açıkça atıf yapılan suçlar da askeri suç sayılırlar.

Dosyada mevcut 12. Piyade Tümen Komutanlığı Horasan İrtibat Subaylığının 15/1/1982 gün, 0913-6-82 sayılı yazısından (dosya dizi no. 34) üzerinden parça söküldüğü ve hırsızlık yapıldığı ileri sürülen jeep araçlarının yabancı bir ülkeden gelerek başka bir yabancı ülkeye gönderilmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, suç konusu eylemin Türk Silahlı Kuvvetleri Mülkiyet ve muhafazasına dahil olmayan, bu nedenle Askeri Ceza Kanununun 131. maddesinde belirtilen "askeri eşya" sayılması mümkün bulunmadığından suçun askeri suç kapsamına girmediği açıktır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 9. maddesinde, askeri mahkemelerin görevleri genel olarak "asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişileri aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalar" biçiminde belirlenmiştir.

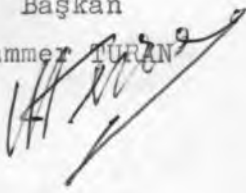
Bu madde yönünden de sanıklara atılı suçun askerlik hizmet ve görevi ile ilgili olduğunu kabule imkan yoktur.

Hırsızlık malı bilerek satın aldığı ileri sürülen sanık Resul Kaya esasen sivil kişidir.

Bu nedenlerle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Horasan Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Horasan Asliye Ceza Mahkemesinin 3/4/1984 günlü, esas 1982/35, K.1984/47 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına kesin olarak oybirliğiyle 26/12/1988 gününde karar verildi.

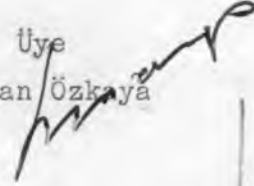
Başkan
Muammer TURAN

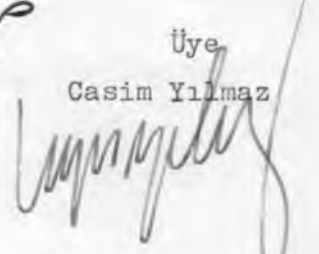
Üye
Adnan Hamzaoğulları

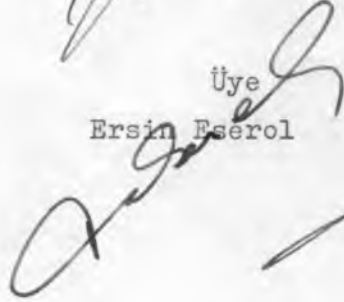
Üye
İhsan Özkaya

Üye
Casim Yılmaz

Üye
Ersin Eserol

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr.Önder Ayhan

G/T.

Bu kararın Resmi gazete'de yayımı uygulanır.

Başkan